

GAZETA TRANSILVÂNIEI

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

ANULŪ XLVIII.

ANUNCIURILE:

Pe unŷ anŷ 12 fior., pe șese luni 6 fior., pe trei luni 3 fior.

O seriă garmondŷ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publica

România și strălăutate:

Pe anŷ 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

Sortorii nefrancați nu se primescŷ. — Manuscripte nu se retrămitŷ.

NR. 156.

Duminecă, 14 (26) Iuliu.

1885.

Brașovŷ, 13 (25) Iuliu 1885.

Să vede, că Ungurii nu mai potŷ birui cu înderătnicii Români din Ardélŷ. Acum le vinŷ în ajutorŷ și Polonii. Organulŷ lorŷ de frunte din Lemberg, „Czas“, se ocupă în numerii săi de la 17 și 22 ai lunii acesteia cu starea lucrurilor din Ardélŷ și ne muștră aspru pe noi Români, pentru că ne pretindemŷ și noi dreptul nostru față cu Ungurii, bunăoră cum și lŷu pretindŷ și Rutenii din Galiția! „Czas“ este însă de părere, că asemeni pretensiunii invólvă o agitațiune împotriva statului.

Cătu privesce pofta de exclusivă domnire și de monopolizare a folșelorŷ țerii, Polonulŷ cu nimicŷ nu e mai bunŷ, decâtŷ Ungurulŷ. Cu tôte aceste nu este grija pentru supremația maghiară, ce face pe fôia polonă să le dea în glasŷ Ungurilorŷ, ci dorința de-a se arêta amicabile față cu aceștia într'o cestiune, care puținŷ îi interesază și care nu colidază cu principiile, ce le practică Polonii la ei acasă. I s'a datŷ așadér lui „Czas“ unŷ bunŷ privilegiu de a câștiga prietenia Maghiarilorŷ, asigurândŷ susŷ și tare, că nu e mulțumitŷ nicŷ cu purtarea Românilorŷ din Ardélŷ, nicŷ cu articolŷ d-lui Greif din „Revue du Monde Latin.“

Să înțelege, că trebuie să ajute aici puținŷ și Români din România. Dela ei trebuia să pornescă agitațiunea împotriva Ungariei, ér firele acestei agitațiunii trebuia să ajungă și până în Franția la d-lŷ Greif.

Décă „Czas“ susține, că Ungaria se află într'o stare înfloritore și decă pentru a dovedi acêsta, aduce ca exemplu și esopițiunea din Pesta, acêsta e o părere ca tôte pãrerile, pôte fi și greșită. La esopiții se scie că multe se presentă așa precum nu suntŷ în realitate și se vede, că „Czas“ n'a cetitŷ articolulŷ lui Pulszky, care a doveditŷ, că patru din cinci părți din produsele espuse nu suntŷ produse ale elementului maghiarŷ. Dar și să fiă așa cum dice „Czas“, urméză ore de aici, că și Ardélulŷ e în flôre și că Români de aici se bucură de progresele culturii? Ori dóră „Czas“ consideră și pe Români, ca pe Ruteni, nu ca parte integrantă, ci ca o calamitate a statului? Atuncŷ, decă e vorba de calamitate și decă cei dela „Czas“ suntŷ ómeni politici, trebuie să șcie suporta și consecințele. Ce e rêu de bunŷ nu pôte trece și trebuie să se îndrepte. Cu aceea însă, că se reimprespêtéză însinuările despre nișce agitațiunii, planuri secrete și visuri daco-române nu se schimbă cu nimicŷ starea tristă a Ardélului și a locuitorilorŷ lui nemaghiari, nicŷ nu se potŷ combate argumentele fôrte puternice și leale, de carŷ se folosește d-lŷ Greif în articolŷ din „Revue du Monde Latin.“

Alta e cestiunea decă opiniunea publică în Franția condamnă séu nu procederea Ungurilorŷ față cu noi. Pôte să fiă unele foi franceze, carŷ să vorbescă încă de poporulŷ maghiarŷ într'unŷ tonŷ amicabile. Așa cere politeța și Francesii suntŷ tare politicoși. Dér își gândescŷ si ei, ca fiecare, partea lorŷ și ar fi prea multŷ a'i crede așa de naivŷ, ca să jure pe ce a scrisŷ M-me Adam și să nu voiescă a băga în sémă articolŷ lui Greif.

A trecutŷ baba cu colacii! Nu se mai însufleșesc nimeni în Franția pentru liberalismul ungurescŷ cum nu se mai aprinde nicŷ pentru Poloni. Francesilorŷ le placŷ vorbele sunătore și paradele, darŷ le placŷ numai până la unŷ timpŷ. Și dênșii se escită ușorŷ în cestiuni naționale și uneori se apropiă chiar de șovinismŷ, dér suntŷ o națiune cu multŷ mai cultă, decâtŷ să nu țină contŷ și de fapte. Francesii nu suntŷ numai în vorbăci și în fapte liberali, acêsta o simte tôte Europa, care se bucură ađi de fructele revoluțiunei franceze.

„Czas“ salută nisuințele „Kulturegylet-“ului din Clușiu, pe care le declară „îndreptățite“, ér pe Români și Sași îi dojenesc, să fie pe pace și să nu și dorescă o sôrte mai bună, decâtŷ pe care le-o croiescŷ Ungurii. Nu șcimŷ, ce ar dice fôia polonă când amŷ sfătui și noi din parte-ne pe conaționali ei din Rusia și Germania să fiă mulțamiți cu cultura, ce le-o impunŷ aceste două state, și să nu mai viseze redobândirea drepturilorŷ lorŷ naționale!

Incidentulŷ din Dresda.

Dămŷ locŷ astăđi unei reviste a điarelorŷ germane și maghiare asupra demonstrațiunei antimaghiare din Dresda:

„Dresdener Nachrichten“ scrie: „Cu cele mai vii aprobări au fostŷ primiți gimnasticii belgiani și olandezi, ér atitudinea fără de tactŷ a Maghiarilorŷ a iritatŷ și pe celŷ mai liniștitŷ Germanŷ, deórece în orașulŷ nostru festivŷ, care a primitŷ cu atâta entuziasmŷ și simțŷ naționalŷ pe Germanii austriaci, la unŷ banchetŷ la care celŷ mai serbătoritŷ oratorŷ alŷ Germanilorŷ austriaci Dr. Knotz n'a conturbatŷ caracterulŷ gimnasticŷ prin nicŷ o alusiune politică, la a astfelŷ de ocaziune adversarii Germanilorŷ austriaci, apêsătorii Ardelenilorŷ, acelu poporŷ, care a răpitŷ scôla dela 100,000 Germani din Pesta, au culezatŷ să iasă la ivelă într'unŷ modŷ atâtŷ de demonstrativŷ. Cunună cu culorile maghiare nu are locŷ aci, declară președintele Georgi, dar se va păstra în archiva gimnasticilorŷ.“

„Dresdener Zeitung“ dice: „... Nicŷ acelu gimnasticŷ din Pesta nu arŷ fi făcutŷ o atâtŷ de amară esperiênță cu neoportunați demonstrațiune, decă nu ar fi fostŷ un germanŷ, ce și-a maghiarisatŷ numele și decă pe frații săi de unŷ sânge nu și-arŷ fi salutată cu unŷ „Eljen“. Nu împotriva statului ungarŷ a fostŷ îndreptată demonstrațiunea delăturându-se verde-albŷ-roșulŷ, ci împotriva renegațilorŷ ce înfloreșcŷ sub elŷ. „Dresdener Zeitung“ regretă, că s'au primitŷ Maghiari la serbare, în locŷ să-i respingă de mai înainte ca pe Cehi. O națiune care, neluândŷ în sémă alianța cu imperiulŷ Germanŷ, persecută limba germană cu celŷ mai sêlbaticŷ șovinismŷ, să nu se întorcă cătră poporulŷ germanŷ cu demonstrațiunile sale, căci elŷ — suferindŷ culorile ungureșci în importantulŷ locŷ alŷ unei serbări naționale, ar fi arătatŷ prietenia față de apêsătorii Sașilor ardeleni, Germanilorŷ din Pesta și din Banatŷ. Sentimentulŷ instinctivŷ hotărâște, nu chibzuirile diplomatice. — Glosele, cu carŷ însoțesc „Politik“ raporturile despre serbările din Dresda, observă „Dresdener Zeitung“ că în ele se vêdeșce spiritulŷ polițienescŷ, cu care domnii din Praga urmăriră cursulŷ serbărilorŷ, pentru ca să pôtă construi din citate fragmentarice o crimă a Germanilorŷ-Austriaci“....

„Deutsche Zeitung“ din Viena dice: Maghiarii strănuiau să se decoreze cu tricolorulŷ maghiarŷ cuartierulŷ lorŷ, ocupatŷ în mare parte de Germani. Tricolorulŷ s'a depărtatŷ de acolo. Vorbitorulŷ oficialŷ dela banchetŷ, care a salutată pe óspeții streini, n'a amintitŷ și pe Maghiari. Deodată se ridică Bockelman Ernő să vorbescă în numele Maghiarilorŷ, lăudă frumșețea Ungariei și dulcêta limbei maghiare, și scusându-se înaintea unei

duzină de compatrioți de-ai săi, că e silitŷ să vorbescă în limba germană, își esprimă într'unŷ tonŷ de totŷ vătămătorŷ recunoștința pentru produțiunile gimnasticilor germani. Când a decoratŷ apoi tribuna oratorilorŷ cu cunună cu panglice verđi-albe-roșii și cu o inscripțiune maghiară, s'a produsŷ în publicŷ o indignațiune generală.

„Neue freie Presse“ primesce între altele dela corespondentulŷ séu următorele amărunte: „Înainte tribuneteau vre-o cincŷ-spre-đece gimnasticii maghiari. Ne greșitŷ își uitaseră că ce felŷ de caracterŷ naționalŷ are serbarea, și strigau prin aerŷ la „Eljen-urŷ. Atuncŷ se apropiă de ei unŷ avocatŷ și le đise arătândŷ cu mâna spre Orientŷ: „Transilvania!“

Điarele maghiare comentéză cu multă amărăciuna incidentulŷ demonstrațiunei antimaghiare:

„Pesti Naplo“ dice între altele: „Așa ne trebuie, de ce ne-amŷ dusŷ la Dresda. Omulŷ de omenia maghiarŷ să rămână acasă. N'avemŷ lipsă de ospitalitatea germană, putemŷ noi trăi și fêră de ea. Pe cei ce s'au dusŷ la Dresda era p'aci să i dea afară Nemții; ei au insultatŷ Ungaria, au batjocoritŷ culorile maghiare, pe carŷ legate la o cunună Maghiarii au voitŷ să le depună ca tributŷ spre lauda Germaniei. Nu le trebuie însă Nemțilorŷ presentulŷ ungurescŷ, au respinsŷ salutarea Maghiarilorŷ, au delăturatŷ culorile maghiare. Bine e, bine; acum suntemŷ în clarŷ unii cu alții, și încă și acei Maghiari, carŷ suferŷ cultura Germanilorŷ, între carŷ se află și ministrii și academicianii se potŷ lecu de bóla lorŷ. De dragostea Nemțilorŷ nu putemŷ dice multe, de pretențiunile lorŷ destule. Cu tôte astea d-lu Tisza trimite pe fii săi la universitate în Berlinŷ, Trefot introduce limba germană cu studiu ordinarŷ în gimnașii, academia publică reviste germane ale activității sale, reuniunea comercianților maghiari se folosește de limba germană, așa și societatea tirului și gimnasticii maghiari se lasă a fi dați afară de gimnasticii germani Lecțiunea nu ni-a stricatŷ...“

Egyetértés ilŷ ia la refecŷ pe Hegedŷ Sandor, președintele reuniunei gimnasticilorŷ maghiari și dice că elŷ ar fi trebuitŷ să se intereseze decă au fostŷ invitați la Dresda și gimnasticii francesi, anglesi ș. a. căci noi Ungurii ne aflămŷ în aceleași relațiuni cu Nemții ca Francesii, Anglesii. Hegedŷ și soții săi arŷ fi trebuitŷ să șcie că Maghiarii numai și numai de aceea au fostŷ invitați la Dresda, pentru că fantaziile germani consideră încă Ungaria ca o dependentă a Austriei. De aceea nu trebuia să primescă invitarea. Ce au avut gimnasticii maghiari să alerge la străinŷ? Avemŷ acum o bună lecțiune, putemŷ să învățămŷ din ea și să învețe și Hegedŷ.

Budapesti-Hirlap: Mers'au cățiva Maghiari să bea Brudersaft cu Nemții la Dresda și era p'aci să fie dați afară, Gimnasticii nemți erau însuflețiți, ei erau p'aci să anețeze Boemia, Austria și Ungaria până la Brașovŷ, ca să libereze și pe Sași. Intéiu au delăturatŷ stégurile negre-galbene dela locomotiva trenului, după aceea au insultatŷ culorile maghiare. Eată dér unitatea germană făcută „soweit die deutsche Zunge Klingt.“Nemțilorŷ se înțelege le arŷ plăcea ca Nemții din Austria să domnescă asupra Ungariei, ca în era lui Bach și ca Ardélulŷ să fie alŷ Sașilorŷ, ear în scôlele din capitala ungarŷ să se învețe nemșesce. Și fiindcă nu le facemŷ pe voiă suntemŷ noi tirani și Nemțilorŷ liberi le este ertată a ne insulta. Cu acêsta ni-au doveditŷ Nemții, că ce amŷ puté să așteptămŷ dela ei, decă le ar succede a mai pune mâna încă odată pe Ungaria, amŷ ajunge la sôrtea Poloniei, Elsației și a Șlesvigului. Mai încetŷ dér cu alianța germană, ce-o cultivă Tisza, Jokai și Trefort; să nu încredemŷ noi Ungaria grației Nemțilorŷ. Acêsta mulțamita pentru aceea, că Trefort a introdusŷ limba germană ca studiu obligatŷ în scôlele secundare; Acêsta e mulțamita pentru că în a treia clasă a scôlelorŷ primare din Budapeșta sunt chinuiți copii cu der, die, das; acêsta e mulțamia pentru teatrulŷ germanŷ și pentru „Pester Lloyd“ celŷ protegiatŷ de guvernŷ. Poftiți și vê însemnați acêsta domnilorŷ unguii!

Pester Lloyd, după ce caută a dovedi că Germanii Austriei nu sunt atâtŷ de strîmtoariți precum îi socotescŷ

ermanii Saxoniei, „unde crescū cele mai frumoase fete,“ ce la casul pângăritei corone: »O trecătoare supărare se producă delăturarea unei corone unguresci, cerută unii membrii ai Schulverein-ului german. De altfel i putem da asigurarea, că pentru totă lumea dela i din țără este de totu indiferentă, ce voru fi gândidū domni saxonii despre Ungaria și politica sa. De fi fostu acolo de față Germanii din Ungaria, de bună mă nu ar fi șovăitū a delătura cu totă decisiunea nesară ori ce încercare de protecțiune. De alt-felū sora acelei corone împodobite, cum dicitū gazetele, cu panglică și-albū-verde nu ni-o punemū chiar deosebitū la inimă. Ce privesce relațiunile monarchiei cu Germania, de iri cântă și vorbescū acuma toți frații germani din uniuni, putemū fi îndemnați de acesta să repețimū, că nū ministru ungarū le-a întemeiatū, după ce le nicise unū ministru venitū din Saxonia. Astăđi scutulū cestorū relațiunū ilū ține în Germania unū bărbatū de tatū, căruia undele inspirațiunei gimnasticilor și pușășilor nu-i atingū nici tălpile măcarū.

„Budapester Tagblatt“ scrie: »Nu ne trece prin andū să privimū cestiunea din punctū de vedere tragicū i să le declarămū gimnasticilor germani răsboiu în articule sēlbaticē. Ne mărginimū a constata, că gimnasticii germani, cari s'au purtatū moșjescē, au comisū o ipsă de tactū. Gimnasticilor germani trebuie să le erāmū tōte: ei suntū omeni buni, dar le place să bea.«

»Kolozvāri Kōzlōny« ȝice: »In Dresda bălanii Saxonii au căpētātū cārcei la vederea culorilor naționale maghiare, așa că a trebuitū să fie inlăturatā panglica iri-lătore, cum inlăturāmū din fața bolnavului lovitū de atacul nervōse obiectulū antipaticū, ca să nu-lū chinuēscā de mōrte isbucnirile fatale ale epilepsiei escesive.« Li face apoi pe Germani, că suntū rēu crescuți, bețivi, zăpăciți de Schulverein și că au încă trebuință de școlā.

»Ellenzék« scrie: »Celū ce a smulsū de pe tribunā cununa maghiarā a strigatū: Asta'i pentru Ardēlū! Acesta trădează tōtā originea tristei demonstrații. Pentru Ardēlū?! Are dreptate. Pentru Ardealū meritāmū și acētū insultū, dēr nu așa cum a înțeles-o acelu voinicū Nēmțū. O meritāmū, pentru că cu o mărinimositate prōstā, să ȝicemū barbarā, amū lāsātū să se desvōlte lucrurile până acolo, încātū și Sașii și Românii considerā de alū lorū acestū pāmētū, care e alū nostru și pe care pāmētū Nemții imigrați numai în urma toleranței și mărinimosității nōstre fār de margini, au ajunsū acolo unde suntū. Totdeuna amū tractatū pe Nemții nōstri cu mănūși de glacē și în schimbū amū dobēnditū, că pentru Ardealū se calcā'n piciorē cununa nōstrā în Germania. Mulțămire cuvenită Nemțilorū. Sașii potū fi mândri de amicii lorū dela »Schulverein.« Aceștia suntū demni de ei.«

SCRILE ȐILEI.

Principele moștenitorū de corōnā Rudolfū și principesa Stefania vorū cercetā și'n anulū acesta castelulū din Gurghiu, unde se va face vânătoare mai mare. Mai înainte de a veni în Ardēlū, vorū merge la Ischl, ȝr principele și la manevrele din Croația.

—0—

Comitetulū de acțiune alū reuniuni ardelenē de maghiarisare a adresatū unū apelū cātrā toți medicii băilorū din cele 47 de localități unguresci de curā, în care îi rōgā să contribuē în cerculū lorū de activitate la promovarea scopului patrioticū. S'a adresatū unū asemenea apelū și cātrā camerile advocațilorū din țera. Va să ȝicā din toți oșpeții streini, cari vorū visita băile din Ungaria, să facā »patrioți maghiari.« Și apoi se mai plāngea unū oșpe din România că listele de bucate dela Tușnad suntū unguresci. Ce să'i faci? E poruncā dela glumețulū comitetū din Clușiu, ca și listele de bucate să fie »patriotice«.

—0—

Congregațiunea comitatensā a comitatului Torontal a hotărītū să schimbe numele strēine ale comunelorū în nume unguresci. A alesū o comisiune care pe temeiulū cercetărilorū istorice să facā propunerī în astā privire. Nu e glumă cu globulū ungurescū.

—0—

Dupā raporturile primite de ministrulū ung. alū agriculturēi, secerișulū s'a sfișitū dincolo de Dunāre, în părțile nordice și ostice ale Alföldului și în unele comitate ale Ardealului. Secerișulū e cam de mijlocū; calitatea grāului este în genere bună, în unele ținuturi peste așteptările omenilorū. Orzulū a fostū împiedecatū în creștere de continua umeđialā din primăvarā, fructulū e mai vrāvosū și și'n privința calității neindestulitorū, bōbele suntū pe alocurea desū crescute și'n urma grindinei, ce a căđutū mai în urmă, a perdatū multū și din colōre. Seceratulū ovēsului acum se începe și dā bună nădejde. Cucuruzulū și cartofii se desvōltā frumosū.

—0—

Preotulū gr. or. din Laczkonya a primitū 50 fl. a

jutorū de statū dela ministrulū de instrucțiune și culte ungurescū. Adevēratū e părinte?

—0—

»Budapester Tagblatt« scrie următoarele: »Nu vōimū, nu putemū să dāmū cređēmētū faimei, că honveđii nōstri de naționalitate rutēnā depunū, spre batjocura statului Ungariei, unū jurāmētū, de care apoi ridū ei inșiși, presupunēndū, că au cātū de puținā pricepere pentru ironiā și satirā. Și totuși e așa. Honveđii de naționalitate rusescā jurā, »că nu vorū părăsi stēgulū nostru în paradisū.« Ungaria își pōte așadar gratulā, căci honveđii nōstri de naționalitate rusescā nu vorū desertā dela stēgū în paradisū. Textulū originalū rusescū sunā în traducere fidelā pe unguresce: »hogy seregeinket és zászlóinkat semmiféle paradicsomban el nem hagyják.« Lucrulū ne pare cu multū mai seriosū decâtū ca să mai facemū și pe viitorū glumā din elū și întrebāmū: fost-a numai rea voință, că soldațilorū de naționalitate slavā li s'a tradusū cuvēntulū »pericolū« cu »paradis«, sēu a fostū numai o erōre de tiparū, care s'a trecutū cu vederea timpū îndelungatū?«

—0—

O bōlā până acum necunoscutā s'a ivitū între porcii din comitatulū Brașovului, spune »Kronst. Zeitung«. În optū ȝile s'au prāpăditū peste 200 de porci.

—0—

Profesorii facultății de dreptū dela universitatea din Peșta au dārūtū reuniunei de maghiarisare din Clușiu 300 fl. Se scēmū mereu munții.

—0—

Guvernulū Sērbiei lucrēzā din tōte puterile spre a complecta inarmarea țării. »Romānulū« aflā, că acum a cumpēratū tunuri pentru o valōre de 13 miliōne dela fabrica francezā Cail et comp. Intre aceste tunuri se aflā și noulū sistemū inventatū de colonelulū Bange.

—0—

Regretatulū Dr. Obedenaru a lāsātū tōtā averea sa Academiei romāne, unde era membru, cu condiția ca soția și frații sēi să se bucure de o parte din venitulū de 45,000 lei. Se ȝice că Academia va refusa legatulū în favōrea moștenitorilorū naturali. Aducerea trupului în țara și inormāntarea d-rului Obedenaru se va face cu cheltuiala statului.

—0—

Cetimū în »Rēsboiulū«: »Ni se scrie din Transilvania, că unū individū cutreerā localitățile d'acolo, adunāndū banī pentru abonamentū la unū nou ȝiarū, care ȝice că are să aparā în curēndū în Bucuresci, sub titlū de »Moniteur de comerce.« Precum se vede, e cine va care voescē să exploateze ferbērea actualā economicā și comercialā, pe calea facerii de abonamente la unū ȝiarū a cărui apariția e fōrte problematicā. Atragemū atențiunea publicului d'a se feri, să nu fie înșelatū.

—0—

»Curierulū Mehedințului« scrie: Următorulū actū s'a ȝăsitū pe loculū d-lui C. Cârjeu, scrisū cu litere vechi: »Vēđēndū-mē le peire de națiile pāgāne și ienicerii care au nāvālitū în țără ca să o prade, am in-gropatū blaga mea doi pași spre rēsāritū departe de »acētā scrisōre, cine o avea norocū să-mi facā și mie »pomenire. Leatu 1427, luna Martie 15 ȝile, »eu Bratu sin Stoica.« Fi-vorū mulți banī?

—0—

Rodna vechiā, 20 Iuliu 1885.

Amū ajunsū ȝile triste. Nedreptățile ce întēpīnāmū ȝilnicū din partea contrarilorū nōstri preste totū loculū crescū, persecuțiunile și pedecele pre tōte terenele se totū mărescū, levindu-ne cele mai scumpe tesaurē și nisuindū a ne desperā, a ne sārāci în tōtā forma și astfelū a formā din noi o clasā de proletari netrebnicī, sēu pre cei slabī de āngerū a-i folosi ca mijlocē mārșave contra connaționalilorū lorū, ȝr cānd nu vorū mai avē lipsā de ei a-i desconsiderā și batjocuri ca pre nisce omeni lipsiți de caracterū, cum și meritā. Nu esistā în întreaga Ungariā unū singurū sātulețū baremī, în care locuindū Maghiari și Romāni, cești din urmă să nu fiā vexați, ne-īndreptățiți și insultați în diferite moduri, fie de șovinisti, fie de renegați. Suntū mulți cei cari ne pāndescū pași și cautā a afla nodū în papurā, pentru a ne omori ȝilele și a ne face sōrtea nesuportabilā. Dar mai durerosū e rēulū și amarulū, care ni-lū causēzā renegații.

Ca să nu mai facū vorbā multā vē mai comunicū următoarele nāsdrāvāni, totū d'ale renegatului, de care v'am scrisū în rēndulū trecutū; și acestea le face fiindcă l'amū alesū și-lū susținemū noi, căci mai nainte trecea de Romānū bunū, și decā nu ne folosea ceva, celū puținū nu ne strica nimicū, nu ne amāra ȝilele prin fapte bātātore la ochi și prin demonstrațiunile evidentē contra nemulū nostru, cum face astăđi.

În 12 Iuliu n. unū invēțătorū romānū din locū, a invitatū la sine la unū actū de bucuriā familiarā, pre toți inteliginții romāni din locū, cari s'au și presentatū cu familiile, precum Rvds. d. protopopū Lupsiai, d. vicecāp. și membru alū academiei Fl. Porcius, d-nii Ger. Domide,

G'apini, etc. D. pretorū încă a fostū invitatū, dar nu-i convine a umbla între Romāni, se teme pōte de ei, sēu nu-i permite asta d. Kádār, și așa ca totdeuna a mai preferitū a merge la pelrețere cu șovinisti la Domhāt, ȝr pentru a asigurā în absența d-sale statulū maghiarū și inteligința maghiarā din locū contra familielorū și inteligințilorū nedisciplinatī și agitatorī periculoși, cari se aflau la invēțătorulū amintitū, a binevoitū a dispune, ca pe acei Romāni să-i controleze și să le urmārēscā tōte mișcările o patrulā de gendarmī inarmați, cari în urma mandatului, după cum se susține, tōtā nōptea s'a preumblatū înaintea casei și pe strada, în care locuesce invēțătorulū. Lasū faptulū fāră comentarii aprecierii publicului, amintindū numai că toți Romāni s'au indignatū și amăritū în supremulū gradū.

Și încă una, căci în tōtā ȝiua se întēplā pre aci lucruri, demne de a fi cunoscute publicului. În 19 l. c. d. Dr. Kádār trece cu trāsura repede pe strada principalā din comunā; în o margine de stradā în imediatā apropiere de d. pretorū, unū Romānū din o comunā vecinā poposa cu trāsura-i. Trecēndū d. Dr. pre dinaintea āstei trāsuri, ia biciculū dela cocișū și lovesce singurū calulū bietului omū, și cātū ce a ajunsū acasā vine la d. pretorū, acasā pe sērmanulū omū, că nu i a făcutū locū să pōtā trece cu trāsura. D. pretorū ese afarā, vede unū gendarmū, ilū chiamā la sine, și'npreună cu D-rulū îi demandā de a deținē pre omulū din cestiune până'lū va pedepsi. Vēđēndū asta vre-o 20 locuitori din comunā, cari au fostū marturi oculari ai nevinovăției omului, protestēzā înaintea d-lui jude, acesta însă nu le dā ascultare, ci demandā gendarmului să deținā curēndū pre imū — firesce că ce ȝice d. Kádār e sfântū înaintea d-sale — după asta intrā ambii în cancelariā. Locuitorii vēđēndū asta, începū a face sgomotū și a ȝice, că acum nu mai e dreptate în lume, cine a mai vēđūtū lucruri de astea? și pre lângā tōtā insistința lorū că nu e vinovātū, totū e deținutū. Nu e acesta abusū de oficiu? Dēr ce să facemū, poporulū nu scie unde se apelēzā; decā arū cuteza cei ce scie, arū fi calumniați de agitatorī, și cine scie ce li-s'ar întēplā. Se vede că totū progresāmū, și ne apropiāmū fōrte cātrā înfrățire și egalitate.

Mucius.

Betlean, Iulie 1885.

Onorabilā Redacțiune! Apoi de, ce să le faci Romānilorū betleni, decā ei nu se potū ogoiā, ci acum de vre-o 6 ani de ȝile între marginile legeri și a bunei cuviințe aranjēzā cātē unū balū romānescū în comuna lorū și facū prin acētā sānge rēu consātenilorū lorū maghiari. Mai bine ar da mână cu dēnșii și-ar juca cu toții numai »Csardașul«, căci atunci de sigurū tōte ar fi bune. Dar de gēba valachu-i valachū elū face cum ilū taie mintea, măcarū de ar sci că l'arū mānca Ungurii de dragoste — numai asta'i naiba, că e cam greu de mistuitū.

Inteligința și junimea romānā academicā din Betleanū condusā de idea, cum că și prin conveniri sociale se cultivā și manifestēzā viața naționalā a unui poporū, care a fostū și are încă să fie, a aranjatū și în anulū acesta unū balū — alū cărui scopū a fostū ajutorarea bisericeii și a școlēi romāne locale — precum e cunoscutū din ȝiaristica naționalā.

Nesdraveni omeni ar fi mai pututū să fie Romāni betleni, decā prin conduita și atitudinea lorū dela petrecerea lāudatā ar fi fostū în stare să schimbe modulū de gândire și stilulū ungurescū, care a rēmasū neașū și neatinsū de influența barbarismului europēnū din ȝilele marelui și luminatului Árpád până acum la finele ceculului alū XIX. E vorba dēr de grațiosități originare unguresci, pe care unulū dintre trații ungarī betleni le dedicā — după datina vechiā în colōnele lui »Ellenzék« Nr. 162. ex 1885 — și în acestū anū balului romānescū, mai adāogēndū prin acētā o pētrā la edificulū frățietății, ce are să esiste între noi — firesce după cum ni se recomandā ei — ad calendas graecas.

Altmintrelea nu cugete d. corespondentū V. Z. din »Ellenzék«, cum că elegantulū d-sale buchetū de cuvinte — pe care așa de frumosū l'a sciutū lega de colōnele »Opoziționalului«, încātū și redacțiunea respectivā a trebuitū să-i facā complimentulū grațiosū: Pusztan a hangulat jellemzeseül adjuk ki ezt a tudositást, a nekül azoban, hogy legtavolabbrol is helyeselnök-„szerk“, și pe care la noi nici »Caliculū« cu tōtā sārācia lui nu l'ar fi primitū în colōnele sale — mi-a pusū condeiulū în mână, pentru a scrie aceste rēnduri. Nu, nici decātū! Sunt cu multū mai bunū economū decâtū să stricū ovēsulū pe gāscē și să împārțescū onōrea pe flēcūri. Ceea ce mē face să scriu acestea e deoparte, a arēta publicului celui mare purtarea solidā și onestā a Romānilorū din Betleanū și jurū pre care pamfletarii voiescū a o defāima; ȝr de altā parte, a espune omenilorū cu minte și înțelegētorī puritatea adevērului basatā pre fapte — relativū la casulū de față — ca așa cei imparțiali să-și pōtā face o judecatā drēptā despre Romāni și Ungurii de pe aici.

Ţine corespondentului străin, cumcă preoții și dascălii români ai ținutului acestuia chiamă la balul lor pe toți Românii îmbrăcați numai în pantaloni; — această împrejurare le poate servi numai spre onoare. Caste nu le trebuie. Românii toți sunt una ca frații, măcar de ar ști că unirea lor cauză, celor ce se tem și de umbră și de soare, durere de cap. Cu cât sunt Românii mai mulți și și petrecă mai liniștit și armonios, cu atât și dau unu testimoniu mai palpabil, cumcă ei sunt unu elementu de ordine, pe care nisce creeri aprinși de o fantăsiă înflăcărată de focul urei de rasă nici când nu-lu poate judeca rece și fără patimă. Românii din norocire sunt cu multu mai răbdurii decât se se intereseze chiar și cu atari ocașii de tractarea Maghiarilor față de Nemaghiari — precum se dice — căci atunci fie sigură ori și cine, că de multu se rupea struna. — Cumcă balul nostru a fost închis — zărtkörü román bál — și asta nu-i convine d-lui V. Z., de asta nu mă miră. Ușile cu cari a fost închis balul Betlenilor au fost uși vii: conversarea și limba românească, pre care vrășmașii Românilor nu o potă auzi; dar în mânia tuturor, ea va trăi până atunci, până când voră mai trăi și munții și câmpiile Transilvaniei, căci aceste nutresc pe cei ce vorbesc românește.

Cum că numai unele familii dintre străini arău fi fost invitate la bal, acesta este neadeveru, ca toate celelalte scrise de V. Z. Betlenescii au invitat la balul lor pe toți cei competenți de a participa, până și pe Ungurii veniți din Palestina și maghiarisați cu 5 pițule.

Demonstrațiunile, fără de cari se dice cumcă nu potă fi balurile naționale românești, sunt pene unguresci pe cari și orbul le vede că nu le stă bine în palaria românească. Insuși corespondentul dice, cum că la vinu au ocupat locu mai mulți cetățeni maghiari și cumcă Românii din iubire seu curiositate nu și-au petrecut cu ei. Să ni se spue, că ore nu de acolo de lângă paharele acele cu vinu s'au auzit încă de cu sêră răcnetele de lupu pe care corespondentul le-ar atribui bucuosii Românilor? Dora despre nișce omeni din sânge nobil cum au fost aceia nu va dice corespondentul, că n'au fost din nația lui? Apoi, valahii la balu vinu în vestiminte de salon și nu inpancerați ca să țină în frâu pe cei ce nu știu de sine. Răcnetele conaționaliilor d-tale, d-le corespondent, au făcut atenți pe valachi să se provedă cu gendarmii, ce și-au causat d-tale așa mare supărare. Omenii ce intră cu sugara fumându în salonul de joc și cei prea bine dispuși cari hârțiesc damele dicend: „adják vagy nem adják, ha nem adják vizsem én”, de sigură că numai cu gendarmi merită a fi îngrijii.

Să ni se spue, ore valahii au făcut aceste scandaluri? Seu care dintre valachi a avut bunătatea a tracta pe cineva cu așa grațiositate? Ori dora totu valachii sunt de vină, decă chiar în convenirile lor sociale — făcute pe banii lor — nu și potă asigura frățietatea și liniștea din partea celor de sânge străin, decât numai prin gendarmi? Care obrazu cu simțire n'ar roși aserându, cum că chiar în anul acesta nu s'au făcut toți pașii posibili din partea unuia dintre cei dintăi conducători ai Betlenilor, pentru crearea unei armonii dintre omenii acestei comune?

Răspunsul este, că inteligența română de pe aci și peste totu Românii din părțile aceste sunt descriși din partea unui betlenu unguur ca și când ei arău fi Zuluși din Africa. Firesce, că precum amă vedut, fapte spre confirmarea asertelor sale corespondentul străin n'aduce nici una, că n'are de unde. I voiu mai ajuta eu numai cu unu casu realu de cultură și civilizația și cu acesta trecend peste celelalte frase ale lui, — ce numai într'unu lexiconu unguurescu potă avea locu — voiu fini.

În ierna trecută a fost unu balu curat unguurescu în Betleanu. Cu astă ocașie jucându și scaunele, lampionele au trebuit să sară dela locul lor. Căpaturile unor cavaleri erau să se croiască a doua ora. Unu oficianțu vedend armonia ce se porneșce, opreșce musica, ér cei ce au voit să remănă sănătoși s'au depărtat dela balu chiar în nopte de iernă pela 2 ore dim., ducend cu sine, firesce, souvenirile cele mai plăcute... Fie vè de bine cultura, numai vè rugăm a ne cruța de ea.

Urzica.

Certificate de proveniență în comerțul cu România.

Camera de comerț și industria din Brașov a primit următoarea ordinație a ministrului de agricultură, comerț și industrie, pe care o aduce la cunoștința cercurilor interesate: „Considerându, că dela 13 Iulie n. se foloseșce în România tarifulu vamal generalu față de toate statele, cari nu stau în nici un raportu de convenție cu România, guvernul român a ordonat, ca dela acea și mărfurile ce vinu din statele ce au încheiat convenții cu ea — așa dară și cele din Austro-Ungaria, trebuie să fie provédute cu certificate de proveniență.

„Aceste certificate se potă lua seu dela consulatele române ce au reședința în locurile de unde se dă marfa,

resp. în porturile de încărcare seu dela autoritățile politice ale acelor locuri, seu în fine și dela șeful postului vamal ce o esportă.”

Nici că mai e de lipsă a mai arăta marea importanță a acestei măsurii. Nebăgarea în sémă a acestei ordinații are dreptu urmare aplicarea tarifulu autonomu vamal român. Totdeodată se ia fie-cine în știre, că camera a fost înștiințată de înaltul ministeru de comerț, că oficiile vamale ale ministerului de finanțe au fost imputernicite a da certificate de proveniență.

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alu „Gaz. Trans.“)

PESTA, 25 Iuliu. — Episcopul dieceșei Vațu, Peitler, a murit.

COLONIA, 25 Iuliu. — Eri la amedii s'au dărmată trei case din piața lemnelor, înormentându sub dărmaturi peste 70 de omeni. În timpul lucrărilor de mântuire, svêcniră de sub grămeșile de dărmaturi flăcări. Până sêra s'au transportat în spitalul civilu 25 de omeni mai multu seu mai puțin greu răniți.

NIZZA, 25 Iuliu. — La riviera au fost furtuni violente. Comunicațiunea s'a întrerupt.

DIVERSE.

Triumfulu sciinței. — Scena se petrece la unu preparatoru naturalist. — O clientă: Nu sunt mulțamit de d-ta; mi-ai împaiat foarte rău papagalul; nu este nici unu an ș'a început să-i cadă penele. — Împaiătorul: Neapêratu, domnă, tocmai acesta este triumfulu artei. Am ajuns să împăeză atât de bine paserile și într'unu modu atât de naturalu, încatu ele se năpărlăscă ca cum arău fi vii!

**

Vârtej. — În cătuna Tacu din comuna Grămesicii, județulu Dorohoi, venind unu vârtej, a făcutu stricăciunile următoare: Din grădina lui Vasile Pânțaru a smulsu o răchită cu rădăcină și-a asvêrlit-o la o depărtare de patru metri; lui G. Muha i-a ruptu unu copacu mare dela jumătate, aruncându-l în altă grădină; apoi a trecut la casele d-lui C. Buzilă, unde a luat acoperământul de șindrilă, care era destul de mare, ducend-lu într'o grădină în depărtare ca de 35 metri, gardurile dimprejurulu caselor le-a sfărâmat; a luat și acoperământul de pe unu grajd și altele.

**

Copilulu batalionului. — Din Potsdam se scrie, că batalionulu șlesianu de vênători No. 5 de acolo a luat sub scutul seu, de când cu rășboiulu francezu, pe unu băiat, care a fost născut în timpul luptei de la Sedan pe câmpulu de bătăliă de către o vivandieră a batalionului. Acestu cetățeanu, venit pe lume în asemeni împregiurări, a primit numele de Sedan; el se numeșce Sedan Böhme. De nașd a avut pe moștenitorulu tronului, care de atunci s'a mai interesat de băiat, pe când batalionulu și ofiterii și-au supraveghiatu educația. Moștenitorulu Germaniei a dispus însă, după propunerea comandantulu acelu batalion, ca ténêrul Sedan să fie primit la 17 Septembrie în școla militară din Weilburg. Viitorulu va arêta, ce carieră va face acestu copilu alu batalionului.

**

Unu daru princesei Beatrice. — Din Londra se scrie: Școlarii din 1 clasă primară din Putney, prin subscripții, au colectat o sumă pentru cumpărarea unui daru de cunună princesei Beatrice. S'au cumpărat 6 lingurițe dise apostolicești, și trei elevi, cei mai tineri, fură primiți de către regina și principesa Beatrice, spre a preda darurile. Elevulu Dick, abia de șese ani, rosti următoarele cuvinte: „Alteța vōstră regală! Alți omeni, când au să țină vre unu discursu, îl scriu pe hârtia; eu însă nu potă să facu acestu lucru, pentru că n'am ajunsu nici măcar să știu citi; de aceea dicu numai atât; vè poftescu multu noroc.” Augustele domne petrecură mai multu timp cu copii și regina întrebă pe miculu Dick, decă a contribuit și el ceva pentru cumpărarea darului. „Da”, răspuse acesta cu mândrie, „și eu m'ăm datu banii ce am avut și încă tocmai acum când se găsescu pome atât de frumoșe.”

**

Casă de nebuniă. — „Neue freie Presse” sosită eri dimință ne spune că Lună 8 (20) Iuliu curențu, o scenă dramatică s'a petrecut în hotelulu Rabl din Viena. Sâmbătă sêra unu ténêru studentu român, anume Constantin Zisu din Craiova, care se întorcea în țeră, venind din străinătate, sosi în Viena și descinse în hotelulu numit mai sus. Lună, pe la amedii, ténêrul studentu, în vêrstă ca de vre-o 18 ani, care deduse încă de mai înainte semne de mania persecuției, avu unu accesu de alienația mintală. Lună dimință portarul hotelulu se

miră că Zisu, care de obicei se culca de vreme și se scula de dimineță, nu se arêta încă. Atunci elu între în odăi printr'o ușă laterală și observă că ușă principală era baricadată cu mobilele din casă; câtu despră clientu, elu ședea pe pervazulu ferestrei, îmbrăcatu numai în cămașă și se gătea să se arunce jos. Indată poliția f4 avisată și sosi la fața locului. Când ténêrul dări pe agenții polițienesci, voi să se sinucidă și să tăia cu unu cuțitu, făcându și două răni ușore. Numai cu mare anevoință tsbutiră a pune mâna pe elu și-lu transportă la spitalulu centralu, după ce mediculu circumstanței constatase că studentulu craioveanu suferea de alianță mintală.

BIBLIOGRAFIA.

Beiu, Vodă, Domnă, romanu istoricu de Theodor Alexi, s'a încheiatu cu broșura Nr. 34. Aflăm că aproape întreaga edițiune s'a trecut și că n'au rămasu decât puține esemplare pentru cei cari au lăsat să ia romanulu când va fi completu. După cum suntem informați nu se va scote a doua edițiune decât peste vr'o doi-trei ani numai, deorece autorulu se pregăteșce a pune sub presă unu nou romanu: „Babeta.”

Raportulu comitetulu Societății pentru cultura și literatura română în Bucovina, despre lucrările sale în 1884. Se vede dintr'ensulu, că activitatea societății a rămasu restrinsă în margini foarte modeste din lipsa de sprijin moralu și materialu; materialismulu produse unu separatismu periculosu intereselor naționale. Membri societății au ținut patru prelegeri publice populare bine cercetate; s'au împărțit cărți la filialele societății din țeră și la bibliotecile populare; a sprijinitu societatea pe studenții sêraci dela gim. gr. or. din Suceva cu 188 fl., pe copii școlei populare gr. or. de acolo cu 50 fl.; a stipendiatu din suma de 200 fl. 4 tineri romani meseriași; prin directu c. r. s'au activat fundatiunile Logotheti și Popovici; clădirea edificiulu nou alu societății s'a amânatu. La finea anulu 1884 are biblioteca 3507 opur în 2509 volume, 905 fășciore, 36 tablouri și 6 mape; biblioteca Dr. Zotta — ca adnexu separat alu bibliotecii societății — are 524 opuri în 750 volume și 114 fășciore; a primitu 34 diare române și germane. Membrii are: 7 onorari, 19 fondatori, 146 ordinari și 4 activi; a perdut prin môrte doi membri în decursulu anulu 1884.

RECTIFICARE. Nr 155 alu Gazetei are data greșită: Vineri, 13 (25) Iuliu. Decă se citeșcă: Sâmbătă 13 (25) Iuliu. La partea economică din Nr. 153 datulu Deșiu este a se ceti: Deva, opidulu la care se referesce întreaga corespondență; ér în rëndulu 10, în locu de Csör: Csösz; în rëndulu 14—15, în locu de judelu Franciscu Gyárfá: Franciscu Gyárfás, judele.

Nou abonamentu

la

„Gazeta Transilvaniei.”

Cu 1 Iuliu st. v. 1885 s'a început unu nou abonamentu, la care invităm pe toți onorații amici și sprijinitori ai fōiei nōstre.

Prețulu abonamentulu:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.
„ șese „ 6 „
„ unu anu 12 „

Pentru România și străinătate:

pe trei luni 10 franci
„ șese „ 20 „
„ unu anu 40 „

NB. Prețurile aceste le-amă ficsat spre a ușură abonanților nōștri din România plata abonamentulu, fără a mai socoti agiulu.

Domnii ce se voră abonă din nou să binevoescă a arêta și posta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”

Cursulu pieței Brașov

din 25 Iuliu st. n. 1885.

Banote românești	Camp.	8.78	Vënd.	8.80
Argint românesc	„	8.70	„	8.75
Napoleon-d'or	„	9.84	„	9.86
Lire turcesci	„	11.15	„	11.20
Imperial	„	10.10	„	10.15
Galbeni	„	5.84	„	5.87
Serisurile fonc. „Albina”	„	100.50	„	101.—
Ruble Rusesci	„	122.	„	123.5
Discontulu	„	7—10 %	pe anu.	

Numere singuratică a 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei” se potă cumpăra în turgeria lui I. Gross.

Editoru: Iacobu Mureșianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Mureșianu.

Nr. 333 ex 1885.

a. f. sc. gr.

Publicațiune de licitațiune pentru arândarea dreptului regală de propinațiune sèu cârciumărită.

A) Obiectul.

Fondulă scolarică centrală ală foștiloră grănițeri români de religieuna românescă greco-catolică de pe teritorulă regimentului de odinióră c. r. ală II-le românu de margine din Ardeală Nr. 17 posede

I cu dreptă de proprietate avitică dreptulă regală de cârciumărită din comunitățile de pe Valea Rocnei sèu a Someșului și anume:

1. din Năsèudă, 2. din Rebrășóra, 3 din Rebramare, 4. din Parva (Lunca Vinului) 5. din Nepos (Vărarea), 6. din Feldru, 7. din Ilva-mică, 8. din Sângeorgiu, 9. din Maieră, 10. din Rocna vechiă, 11. din Rocna nouă (Șanțu), 12. din Ilva-mare, 13. din Măgura, 14. din Santu-Iosifă (Poiana), 15. din Leșiu, 16. din Salva, 17 din Hordou, 18. din Bichigiu, 19. din Telciu, 20. din Romuli, (Strimba), 21. din Runcu, 22. din Mititeiu, 23. din Găurenă, 24. din Plaiu (Suplaiu), 25. din Poieni (Poienile Zagrei), 26. din Zagra, 27. din Mocodă cu cele două comunități de după tērgă (dela Șieu), 28. din Nusifală (Nagy-Falu) și 29 din Sântă-Ioana (Szt.-Iván).

a) Dela scaldele dela Rocna numite: Valea Vinului.

II. Ca cumpăratură liberă dreptulă regală de cârciumărită dela scaldele dela Arieșă (Dombhát).

III. Asemenea ca proprietate câștigată pe temeulă serviciului militare de 88 (optzeci și optă) de ani și a regulamentului de graniță din 1766 prin complanarea fondului scolarică centrale greco-catolică cu erariulă în pactulă din 12 Martiu 1872 dreptulă regală de cârciumărită din comunitățile:

a) din Valea Borgoului: 30. Borgo Rusă (1) 31 Borgo Dioseni, (2) 32 Borgo Miđloceni (3) 33 Borgo-Suseni (4) 34 Borgo Prundă (5), 35 Borgo Bistrița (6) 36. Borgo Tiha (7), 37 Borgo Murășeni (8).

b) de după tērgă, de pe Valea Șieului, sèu cerculă Monorului, 38 Budaculă românu (Román Budák) (1), 39 Ragla (2), 40 Șieuță (Kis Sajó) (3), 41 Monoră (4), 42 Gledini (5).

c) Din Valea Mureșului (totă de după tērgă, cerculă Monorului, acum comitatulă Murășă-Turda), 43 Rușii în munți (Maros-Oroszfalu) (6) și 44 Morărenă (Monosfalu) (7).

IV. Mai încolo totă pe calea cumpăraturei libere prin fondulă filiale de rezervă ală fondului scolarică centrală gr.-cat.

1. dreptulă regală din prediulă Măgura Calului în estravilanulă comunităței Borgo Tiha și 2. dreptulă regală de cârciumărită din Tihuța în estravilanulă comunităței Borgo Prundă.

V. Dintre aceste eserecită acestă dreptă fondulă scolarică centrală susă numită eschisivă preste anulă întregă în Aniesiu (II) în Valea Vinului (I a), în Măgura Calului (IV 1) și în Tihuța (IV 1)

VI. In comunitățile Valea Someșului cu Nusifală și Sânt-Ioana (I p. 29 inclusive) dreptulă regală de cârciumărită de preste anulă e cumulată definitivă cu celă treilunară (liberă) de tómnă.

VII. In comunitățile de pe Valea Borgoului, Șieului și Murășului (III a, b, c) dreptulă liberă treilunară de tómnă nu e încă cumulată ci se eserecită pe lângă celă de peste anulă.

B) Modalitatea.

Spre a asigură venitele acestui dreptă regală pe dece ani după olaltă, adecă din 1 Ianuaru st. n. 1887 până la 31 Decemvre 1896 inclusive, până la 12 óre la mieđu nopții, administrațiunea fonduriloră scolarice și de stipendie ale foștiloră grănițeri români de pe teritoriulă susă descriului regimentă, mai târđiu în districtulă Năsèudă, ér acum (afară de III c., 1, 2) în comitatulă Bistrița-Năsèudă, publică prin acésta licitațiune cu oferte și învită pe cei, ce ară dori a luă în arândă dreptulă de cârciumărită în una sèu în mai multe din comunitățile și prediele înșirate sub I II III și IV ca până luni în 17 Augustă st. n. 1885 la 2 óre p. m. sèși trimită la adresa: „Comisiunei administrătóre de fondurile scolarice și de stipendii ale foștiloră grănițeri români în Năsèudă ofertele compuse în scrisă sigilate, timbrate și încărcate cu vadiulă de 10% (dece la sută) a prețului de strigare statorită după specificațiunea mai dela vale, sèu în bani gata numărași sèu sunători, sèu în note de ale băncei austro-ungare, sèu și în hărtie de stată de ale Austro-Ungariei, computate după cursulă bursei din điuă licitațiunei dimpreună cu cupónele și talónele loră încă nedecăđute, scăđute cu 15% sub prețulă nominală.

Ofertele voră avé a cuprinde în sine ca condițiune sine qua non:

1) cumcă îmbiitorulă ia dreptulă de cârciumărită în arândă pe 10 (dece ani) începēndă din 1 Ianuaru st. n. 1887 până la 31 Decemvre 1896.

2) Prețulă câtă îlă oferesce pe anulă pentru fiecare din comunitățile sèu prediele numite, una câte una sèu și mai multe ori tóte întruna, însă așa ca la dreptulă regală din fiecare comunitate sè fiă pusă prețulă oferită pentru acela separată, deórece oferte cumulative cu o sumă pe mai multe, sèu pe tóte drepturile regale din tóte comunitățile în concretă la olaltă, ori și în ce grupe, sèu secțiună din diferitele văli nu se primescă, și de se voră dá, se voră restitui oferentului fără considerare.

Prețulă oferită va trebui sè fiă mai mare decâtă suma pusă ca preță de strigare în conspectulă dela călcăiulă acestei publicațiunii, însă sub acelu preță nici de câtă nu se va acceptă.

3) în ofertă trebuie să fiă pusă neapărătă condițiunea că oferitorulă cunósce bine și pe deplină condițiunile generală și specială de licitațiune până în cele mai mărunte părți ale loră și că se supune necondiționată la ele și sè îndatorésce a-le împlini fără nici o escusare și apoi cumcă i șau cetită și esplicată și le pricepe și înțelege bine din literă în literă.

4) Ofertulă sèu sè fie scrisă și subscrisă cu mâna propriă a oferentului sèu se aibă tóte recerínțele unui documentă deplină validă după procedura civilă.

Indată ce voră trece 2 óre p. m. în 17 Augustă nou 1885, se voră deschide ofertele în fața comisiunei administratoria și a membriloră de comitetă, cari din întēmplare, sèu anume ar luă parte la licitațiune și acele se voră înregistra într'ună protocolă, ce se va suscepe despre licitațiune, începēndă dela celă mai mică oferente până la celă mai mare.

5) la comunitățile din Valea Borgoului, a Șieului și a Mureșului (III. a, b, c) sè se pună în ofertă două sume, adecă suma câtă se oferesce numai pentru dreptulă de preste anulă și suma câtă o oferesce cumulative la olaltă cu celă treilunară de tómnă la olaltă la fiecare comunitate separată.

Comisiunea administratoriă va ținé cu membrii de față ai comitetului sèu și de sine, ședința secretă, în care va decide numai decâtă ce pe care din oferenti sèu pe cari sè-i recomande la comitetă și la locurile superióre spre aprobare, ér celorlalte după decidere numai decâtă le va restitui vadielă depuse. Atătă condițiunile generală, câtă și cele specială mai deaprópe se potă vedé la comisiunea administrătóre în órele de oficiu.

Din ședința comisiunei administrătóre de fondurile scolarice și de stipendii ale foștiloră grănițeri români.

Năsèudă, 12 Maiu 1885.

Președintele:
Iosifă Mihalașiu, m. p.

Secretarulă:
Ioachimă Murășianu m. p.

Conspectă

despre prețurile de strigare statorite pentru dreptulă regală de cârciumărită din cele 44 comunități foste grănițeresci și cele 4 predie din ținutulă fosului II-lea regimentă românu de margine din Ardélă pentru licitațiunea cu oferte din 17 Augustă st. n. 1885.

Nr. curentă	Comitată	Ținutulă		Comunitatea sèu Prediulă unde e dreptulă de cârciumărită.	Prețulă strigărei				Adnotare
		preste totă	în parte		cumulată cu celă de trei lună	fără cumulare cu celă de 3 lună.	fl.	cr.	
1.	Bistrița-Năsèudă	I.	Valea Rocnei sèu a Someșului	Valea Rocnei sèu a Someșului	4693				Aici prețulă strigărei e pusă și anume la Borgou fiind cumulare numai provisoră, ér după tērgă și de a se îmbia prețulă și fără și cu cumulare dreptului de cârciumărită de 3 luni de tómnă atără în Valea Borgoului câtă și în cerculă Monorului.
1				Năsèudă	1850	—			
2				Rebrășóra	936	—			
3				Rebramare	400	—			
4				Parva (Lunca Vinului)	1271	—			
5				Nepos (Vărarea)	1522	—			
6				Feldru	1707	—			
7				Ilva mică	2253	—			
8				Sangeorgiu	2185	—			
9				Maieră	4453	—			
10				Rocna vechiă	1790	—			
11				Rocna nouă (Șanțu)	1612	—			
12				Ilvamare	1130	—			
13				Măgura	670	—			
14				Santu Iosifă (Poiana)	1225	—			
15				Leșiu	2009	—			
16				Salva	690	—			
17				Hordou	474	—			
18				Bichigiu	2230	—			
19				Telciu	271	—			
20				Romuli (Strimba)	579	—			
21				Runcu	644	—			
22				Mititeiu	165	—			
23				Găurenă	247	—			
24				Plaiu (Suplaiu)	526	—			
25				Poieni (Poienile Zagrei)	1661	—			
26				Zagra	1060	—			
27	Mocodă								
28	III. Valea Borgoului	II.	Valea Borgoului	După tērg sèu Valea Șieului					
29				Nusifală (Nagyfalu)	370	—			
30				Sant-Ionă (Szt.Iván)	156	—			
31				a) Valea Vinului					
32				II. Aniesă (Domb hat)	1778	—			
33				a) Valea Borgoului					
34				1. Borgo-Rusu	1600	—			
35				2. „ Dioseni	2149	—			
36				3. „ Miđloceni	2766	—			
37				4. „ Suseni	2150	—			
38	5. „ Prundu	3986	—						
39	6. „ Bistrița	3152	—						
40	7. „ Tiha	2542	—						
41	8. „ Murășeni	2016	—						
42	III.	III.	Valea Murășului	b) După tērg sèu cerculă Monorului					
43				1. Budaculă românu (Román Budák)	568	—			
44				2. Ragla	228	—			
45				3. Șieuță (Kis-Sajs)	1475	—			
46				4. Monoră	1486	—			
47				5. Gledini	1431	—			
48				6. Valea Murășului					
49	Rușii în munți (Maros Oroszfalu)	1829	—						
50	7. Morărenă (Monosfalu)	457	—						
51	IV. Măgura calului	IV.	Măgura calului	1. Măgura calului	965	—			
52				2. Tihuța	681	—			

Anunțămă aceloră onorași cetitori, cari voră binevoi a se abonă la fôia noastră de aici încolo, că avemă încă în rezervă numeră dela începutulă anulă 1885 prin urmare potă sè aibă colecțiunea completă.

ADMINISTRAȚIUNEA „GAZ. TRANS.“